

VIII. ÉVFOLYAM.

MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP,

1914. 26. szám.

Budapest, június 28.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkesztő és kiadója
a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv
szerkesztő bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre -- 12 korona

Félévre -- 6 korona

Negyedévre -- 3 korona

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IV., Egyetem-u'ca 4.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

Szándék és gondatlanság.

Irta: *Justus.*

A csendőrségi szolgálati utasítás 25. §-a értelmében a csendőrnek tudnia kell, hogy a törvény minő tettekre és mulasztásokra szab büntetést; valamint ismernie kell mindazon törvényeket és szabályrendeleteket is, melyek a csendőrség szolgálatát érintik.

Az utasítás e szakasza szerint megkövetelt tudáshoz és ismerethez azonban nem elég annyi, hogy a csendőr a törvényszakaszokat átolvassa, szajkómódra betanulja s hogy a szabályrendeletekről általános fogalma legyen. Ennél jóval több ismeret és tudás kell ahhoz, hogy a csendőri szolgálatot közmegelegedésre lehessen teljesíteni.

Mert, ha az imént idézett szakasz nem is állapítja meg azt a határt, a meddig terjednie kell, az utasítás számos szakaszaiban elrendelt követelményekből minden csendőr képet alkothat magának arról.

Ezuttal csak az utasítás 106. §-át idézem itt, a mely szerint mind a felhívás vagy megkeresés folytán, mind a hivatalból végzendő nyomozó cselekményeknél azt tekintse a csendőrség legfőbb feladatának, hogy a valódi tényállást minden oldalról, tehát a gyanúsított védelme érdekében is, az igazsághoz képest felderítse.

Ugyane szakasz második bekezdése szerint a nyomozó csendőrnek ép oly gondossággal kell felderíteni mindazokat a körülményeket, a melyek a gyanúsítottnak nem bűnössége vagy bűnösségének enyhébb foka mellett szólnak, mint a terhelő és súlyosbító körülményeket.

Hogy pedig valamely bűncselekménynek a tényállása helyesen legyen megállapítva, ahhoz elsősorban azt szükséges felderíteni és kellő bizonyítékokkal támogatni, vajjon szándékosan követett-e el vagy csak gondatlanság folytán történhetett az meg.

Ennek pontos megállapítása igen fontos azért, mert mindannyian tudjuk, hogy egy szándékosan elkövetett büntetendő cselekményt sokkal súlyosabban büntet a törvény, mint a gondatlanságból okozottat. Sőt egyes bűncselekményeket, bár büntett jellegével bírnak, vétségé minősít a törvény azon az alapon, hogy előidézésüknél nem találja fonnforogni a büntett ismerveikhez szükséges rossz szándékot, a mely pedig a büntetettnek legfőbb alkateleme.

Viszont, első tekintetre gondatlanságból elkövetettnek látszó cselekményről alaposabb utánajárás és puhatolás mellett sokszor kiderül, hogy szándékosan követett el vagy ha a szándék nem is irányult annak a büntetendő cselekménynek az elkövetésére, de a terhelt józan felfogás és kellő megfontolás mellett előre láthatta, hogy egynémely esetben határozottan tudhatta, hogy cselekményének a mások életére, testi épségére vagy vagyonára büntett jellegével bíró kár lesz a következménye.

A szándék és gondatlanság helyes elhatárolása még a jogtudományokban otthonos egyéneknek is nagyon nehéz. Még a jogtudósnak is elébe áll itt egy új fogalom meghatározás, a dolus eventualis (magyarul: eshetőleges szándék).

Szabatosabban megmagyarázva egy olyan cselekvés ez, a melynél a tettes szándéka nem irányul arra, hogy vele valakinek kárt vagy sérelmet okozzon. De mert előre láthatta, hogy az a kár vagy sérelem bekövetkezhetik és mégis a cselekvés terére lépett, a bekövetkezett sérelem vagy kár nem gondatlanságból származottnak, hanem szándékosan okozottnak minősítetik.

A szándéknak ilyen értelmű (fogalmi) meghatározása, a joggyakorlat hosszú időn át való fokozatos fejlődése mellett alakult ki a szándéknak és gondatlanságnak lehetőleges elhatárolása céljából a gyakorlati (praktikus) szempontoknak is figyelembe vételével.

Nagyon természetes, hogy eme fogalom-meghatározás csak úgy lehet helyes, ha a vonatkozó adatok is helyesen állapítottak meg s ba a tényállás olyan pontossággal felderítve kerül a bíróság elébe, hogy abból a cselekmény minden részlete kétségtelenül kivehető.

Ez pedig csak úgy lehetséges, ha a nyomozó csendőr, miután rendes körülmények között ő jut leghamarabb a tett színhelyére, illetve ő kérdezheti ki legelőbb a sértettet s neki áll módjában leginkább és legpontosabban minden bizonyító adat beszerzése, lelkiismeretesen fogja fel a hivatását és sem időt, sem fáradságot nem kímélve, a legkisebb részletekig kidolgozva s pontosan ismertetve juttatja a bűncselekmény tényállását a bíróság elé.

Igaz ugyan, hogy a csendőr nem rendelkezik oly alapos elméleti jogi ismeretekkel, mint a bíró, ügyész és az ügyvéd. Nála azonban, ha nem is egészen, de

Hegedűt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállít.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER J.

ca. és kir. udvari és hadsereg szállít., a Rákóczi Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánchíd-utca 5. — Gyára: Öntőház utca 3. — Régi hangszerok javítása, vétele és beoszerlése. — Árjegyzék minden hangszerrel külön küldetik.

mégis pótolja ennek az elméleti ismeretnek a hiányát a számtalan és különféle bűncselekmények nyomozásánál kifejtett gyakorlati érzéke, természetesen az elméleti résznek — büntető törvényeknek, bűnvádi perrendtartás rávonatkozó részének, szabályrendeleteknek, bírói ítéleteknek, curiai döntvényeknek — is alapos tanulmányozása folytán.

Az alábbiakban egy pár olyan esetet fogok ismertetni tanulsággul, a melynél — ha előfordul — jogismeret nélkül is megállapíthatja a nyomozó csendőr, hogy a tettes — bár szándéka nem irányult büntetett vagy mondjuk bűncselekmény elkövetésére — mégis a cselekvése folytán bekövetkezett sérelem vagy kár nagyságához képest, szándékosan elkövetett büntettségben vagy vétségben fog bűnösnek találtatni s e miatt elítéltetni.

Valaki — mondjuk: egy vándorlegény, vagy kőborozigány — a határban levő szalmakazalba huzódik éjjeli szállásra. Éjjel megfázva előbukik a szalmakazalba ázott lyukból, felnyalából egy öl szalmát s noha a kazal környéke, habár vékonyan is, szalmával van telerítve, mégsem viszi távolabb, hanem a kazaltól két-három lépésnyire tüzet rak és míg a tűz mellett melegszik, a szalmarétegen lassanként a kazalig lopózik a tűz s egyszerre lángra lobban háta megett a kazal, elég és a tulajdonos — mondjuk — pár száz korona kárt szenved.

Úgy-e, hogy ennek az embernek nem az volt a szándéka, hogy a kazalt felgyujtsa? De mivel nem törődött a következményekkel, s bár előre láthatta, hogy a kazal ily közeli tüzelés mellett könnyen felgyulhat, mégsem ment messzebb, 15—20 lépésnyire a kazaltól tüzelni, cselekménye következménye a nemtörődőség folytán nem gondatlanságból származottnak, hanem szándékosan elkövetettnek fog minősítettetni, holott ő csak azzal szándékozott kisebb jogsértést elkövetni, hogy pár fillér értékű szalmát a tulajdonos előzetes beleegyezése nélkül, tehát jogtalanul feltüzel, de nem törődött azzal az előreláthatólag bekövetkező súlyosabb eredménnyel sem, hogy az egész kazal megég.

Lássunk egy másik esetet.

Valahol, mint az farsang idején szokás, jókedvből farsangi mulatságból lövöldöznek.

Egyik gazda, a családjával együtt kocsin az uton halad. Éppen valamelyik ismerőse kapuja előtt kell elhajtatnia, a ki már előre észreveszi őket s meg akarván ijesztetni a gondtalanul kocsizókat, udvarán a kapusarka mellé huzódva, mikor azok a kapu előtt haladnak el, egyet lö a levegőbe. A téli időben pihent lovak megbokrosodnak, a gazda nem tudja eléggé fékezni, a kocsit a hid mellé vagy a kilométermutató oszlopnak viszik, a kocsit felborul, a kocsin ülők egyikének vagy másikának a keze vagy lába, esetleg a nyaka kitörik s meg van a súlyos sértés, illetve emberhalál.

Itt már nem lehet azt állítani, hogy a szándékos lövéssel elkövetett kihágás tettese az esetleg bekövetkező súlyosabb eredménybe is már előre belenyugodott, mégis szándékosnak minősülhet a bekövetkezett súlyos testi sértés esetleg emberölés büntetése, mert ő a körülményekből — a hid-, az árok-, a kilométermutató oszlop közelsége s a pihenés folytán amúgy is nyugtalankodó lovak stb. — csekély megfontoltság s előrelátás mellett is előre következtethette, hogy az eset megtörténhetik s mégsem állott el a lövésre irányuló szándékától.

Még kézenfekvőbb a következő eset.

Egy ittas nő megy a határban levő lakására. Utközben, az ital hatása alatt elálmosodik és a dülöutről letérve, bemegy a legközelebbi kukoriczaszár kuphoz s egy-két kévét félredobva, az így támadt nyílásba belefekszik.

Történetesen ott volt a földön a tulajdonos. Észrevéve a történeteket, oda megy a kuphoz, s csupán tréfából, a szomszédjának már előre odakiáltva, hogy ő mindjárt görényt füstöl, egy kis csóva szalmát meggyújtott s az ital hatása alatt mélyen alvó asszony szétvetett lábai közé dobta abban a jóhiszemben, hogy a nő, mihelyt a tűz melegét érzi, felébred s tovább megy. Ő maga pedig a szomszédos kup mellé huzódva, leste a történeteket.

Ámde rosszul számított.

A kis csóva szalma hamar és jóformán sérelem okozása nélkül elégett ugyan, de meggyuladt tőle a kukoriczaszár törmelék, majd a nő ruhája s mire a nő az ital okozta kábultából magához tért, nemhogy felkelt és tovább ment volna, hanem a rémes segélykiáltásaira odasiető tettesnek és szomszédainak úgy kellett őt a kupból kihuzni és a teljes megégéstől megmenteni. De így is egész életére nyomorék lesz.

A rea váró súlyos büntetéstől félve, már a nyomozó csendőrök előtt elferdítve adta elő a tettes az eset tényállását, azt állítván, hogy ő, midőn a reggeli szalonusütéshez tüzet gyújtott, véletlenül háta megé dobta az égő gyufát s észre sem vette, hogy attól a szártörmelék meggyuladt. Tanui egyrésze szintén úgy adta elő az esetet, sőt így vallottak a törvényszéki tárgyaláson is. Csak egyetlen tanu volt, a ki a valódi tényállást előadta. Ennek vallomása a csendőri nyomozat egy részével megerősítést nyervén, nyolcz hónapi börtönnel lakolt a büntetlen előéletű tettes a tréfából, csupán megijesztési szándékkal elkövetett, de jogilag szándékos bűncselekménynek vett tetteért s ezenfelül a nyomorékká vált nő részére évjáradék fizetésére is köteleztetett.

Még kevesebb előrelátás s megfontoltság hiánya miatt ítéltetett el szándékos emberölésnek minősített mulasztásért néhány falusi legény.

Nellányan ugyanis a kocsmában pálinkáztak. Italozás

Ha fáj a feje

ne tétovázzék, hanem
használgjon azonnal

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elmulasztja. — Ara K 1.20. — Kapható minden gyógytárban.

Beretvás-pastillát
Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítással.

közben, mint azt ittas emberek szokták, egyik is, másik is azzal dicsekedett, hogy mily sok italt meg bir inni, a nélkül, hogy megittasodnék. Sőt a legvirtusabb azzal állott elő, hogy ő fogadásból egy egész liter pálinkát egy szuszra megiszik.

Természetesen mindjárt akadt köztük, a ki a fogadást tartotta s úgy ez, mint a kérkedő át is adtak 10—10 koronát egy harmadik társuknak és a pálinkát megrendelték.

A korcsmáros felszolgált a megrendelt pálinkát, de mikor meghallotta, hogy mi készül, előbb lebeszélni igyekezett a fogadó feleket a szerinte rosszul végződhető vállalkozásról, majd mikor ez sem használt, vissza akarta vinni a pálinkát, de a többé-kevésbé ittas legények nem engedték, sőt gunyos, csipkedő megjegyzésekkel ingerelni kezdték az előbb még henczegő, de a korcsmáros szavaira a fogadástól huzódolni kezdő társukat.

S a dolog vége az lett, hogy a legény, nehogy társai gyávanak mondják s mert a 10 koronát is sajnálta, egyszerre felkapta az üveget s a korcsma falának dülve, kiitta az utolsó cseppig s barátai éljenzése közben már a nyeremény után nyult, mikor hirtelen eszméletlenül a földre zuhant s mielőtt a meglepett társaság vízzel-tejjel a segítségére jöhetett volna, irtóztató kinok között meghalt.

Úgy a fogadó fél, mint a többi legények szándékos emberölés büntette miatt lettek elítélve, mert a törvény szerint tudniok kellett, hogy az erős heveny alkohol mérgezés halált okozhat s minthogy ők nemhogy lebeszélni igyekeztek volna az elhunytat veszélyes vállalkozásáról, de sőt ingerelték arra, ekként közvetve hozzájárultak annak természetellenes módon való elhalálzásához.

Sőt meg lett büntetve a korcsmáros is, mint bűnszegéd s mert ittas egyéneknek szeszestalt adott, mert az ítélet indokolása szerint ő sem tett meg minden lehetőt, az oktalán fogadás végrehajtásának meggátolására.

A rossz szándék, vagyis szándék nélkül elkövetett bűncselekmény egyik általános esete még a nemi betegség útján való megfertőzéssel elkövetett egészségháborítás is.

Ez egy általános természetű eset s úgy a nőt, mint a férfit egyformán érdekelheti, mert az egyik ép úgy kerülhet vád alá miatta, mint a másik.

Igaz, hogy ritka esetben kerül csendőri nyomozás alá, de mint minden férfit, a csendőrt is érdekelheti azért, mert a fiatalkori meg gondatlanságból s a túl-hajtott nemi élet következményeiből származó eme fertőző megbetegedésnek ő is ki lévén téve, tudnia kell, hogy ha a vele, ilyen beteg állapotában önként és minden kényszer nélkül érintkező nőt, habár kéjő is az, megfertőzi s annak legalább 20 napi egészség-

háborítást okoz, a szándékosan elkövetett súlyos test-sértés vádja alá kerül.

Szándékosnak vétetik az így okozott egészségháborítás azért, mert a legegyszerűbb ismeretekkel bíró egyének is tudnia kell, hogy ez a betegsége ragályos, és bizonyos, hogy ha a másik nemű egyén előtt ezt felfedte volna, az a megfertőzéstől való félelmében nem engedte volna át magát a nemi érintkezésre.

Tehát, ha elhallgatta a betegségét és a vele érintkezőt megfertőzve, beteggé tette, cselekményének eme káros következménye nem gondatlanságból származottnak, hanem szándékosan okozottnak fog minősíteni azért, mert ezt a következményt előre láthatta s mégis a cselekvés terére lépett. Pedig a sok mindenféle büntetendő cselekmény között talán éppen ez az egy az, a melynél a sérelem vagy kár okozására irányuló szándék fel nem tehető; de viszont éppen ebben az esetben terheli a legsúlyosabb erkölcsi kötelességszegés az egyént, mert az iránta legjobb indulattal viseltető másik egyénen tudva, tehát akarva sérelmet okoz.

*

Az eddig felsorolt és még sok más hasonló esetek, mint az olvasó is láthatja, első pillanatra gondatlanságból, mulasztásból eredő jogsérelmeknek tűnnek elő.

Ha már most a csendőr nem tudja, nem ismeri a joggyakorlatban elfogadott eme törvényes megkülönböztetést, mint gondatlanságból okozottat nyomozza a neki panaszolt jogsérelmet és — bár akaratlanul és szándékos felületesség nélkül — figyelmen kívül hagyhat oly mozzanatokat, a melyek hiányával nem minősíthető a cselekmény a valóságnak és a törvénynek megfelelően.

Már pedig nemcsak akkor követne el hibát a csendőr, ha gondatlanságból okozott cselekményt, akarva nem-akarva, szándékosan elkövetettnek megállapított tényállással jelentene be a hatóságnak, hanem akkor is, ha szándékosan előidézett jogsérelmről azt jelenti, hogy gondatlanságból származott.

Minthogy pedig a csendőrnek, mint nyomozó közegnek nem érdeke az, hogy valamely bűncselekmény tettese jogtalanul enyhébb vagy súlyosabb büntetésben részesíttessék; sőt éppen az a kötelessége, hogy minden jogsérelmet teljesen tisztázva, felderítve kerüljön a törvény elé, hogy annak alapján a terhelt méltó büntetéssel sújtassék; nehogy úgy az egyik, mint a másik irányban bosszúból vagy jóindulatból, ellenszolgáltatásért vagy önzetlenül való részrehajlással megvádolható legyen, úgy iparkodjék a szolgálatát érintő törvények és szabályrendeletek intencióit megismerni, el-sajátítani, a bűnvádi perrendtartásnak a nyomozásra vonatkozó rendelkezéseit szemelött tartani s magát mindezekben folyton tökéletesíteni, hogy az imént említett részrehajlással való meggyanúsíthatásra még véletlenül se adjon alkalmat.

BUTOR

kéaspénzért v. részletfizetésre legjutányosabb áron
ERBENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRÜT 8. SZ.
 Képes árjegyzék ingyen. :: Telefon 88—59.

BUTOR

Igazságszolgáltatás Angliában.

II. —

Az angol jogszolgáltatás egy valószínű labirintus; annak boncolgatását hagyjuk a szakemberekre, még ezek között is kevés olyant találunk, ki az olyasmit a sok hagyományokon alapuló útvesztőkből ki tudná úgy vezetni, hogy az magának tiszta képet alkothasson.

A jog Angliában nincs úgy kodifikálva, mint a többi nyugati államokban; se polgári, se büntető törvénykönyvük nincsen, sőt mint a földkerekség első kereskedelmi népe még kereskedelmi törvényével sem rendelkezik. Deára ennek, a jogszolgáltatás minden terén létezik ugyan, de azt csakis a számtalan jogforrásokban szétszórtan lehet feltalálni, a mely célra az útmutatók, indexek és regiszterek együttvéve egy oly hatalmas képeznek, mint az összes magyar kodifikált törvénykönyvek.

A nagy anyag tárgyát még csak nem is érintjük, csakis azon körülményeket és szokásokat igyekszünk vázolni, melyek minden laikust is érdekelhetnek és a melyek a régi hagyományos világból különleges külső formuságokban az angol igazságszolgáltatást léptenyomon kísérik.

Már a külső képe egy angol törvényszéknek is mutatja, hogy itt oly intézménnyel állunk szemben, a mely minden régi hagyományt és szokást hiven megőrizni törekszik; a lordkancellártól kezdve minden bíró az ügyvéd fehér parókát visel a tárgyalásokon, mely egy vékony fonatban a háton végződik. Az angol nép annyi komolyságot és magasatos megjelenést lát ebben, hogy már el sem képzelhetné, hogy parókás fő nélkül is lehet jogot és ítéletet szolgáltatni.

A felsőbbíróság (tribunál) ülésai rendkívül ünnepélyesek. A tárgy nyitott ajtókon keresztül jön nagy komolysággal és lassú léptekkel a lordkancellár az ő bíborvörös értékes hivatalos köntösében, a fején gondosan megfésült nagy fehér copfos parókával, előtte halad a pálcásmester a jogarral kezében, utána halad a kísértőnek, ki egy dús prémmel ellátott zacskóban viszi az állami pecsétet. A lordkancellár a történelmi nevezetességu gyapjuszakón foglal helyet és köré sorakoznak jobbról és balról a fellebbviteli bíróság lordjai; helyüket elfoglalva közösen egy imát mondanak és csak azután kezdődik az ülés, a melyhez az ajtók kinyitottak a védők és a publikum részére.

A tárgyalások és ülésai valamennyi fórumon mind nyilvánosak.

Kevésbé pompával, de azért pontos szabadsáriggi ceremóniák mellett történnek az ülések a törvényszéknél is.

Az ügyvédek és az azok magasabb fokozatú képező jogtanácsosok mindig tabirban és parókában jelennek

meg úgy mint a bírák; a ruházat összeállítására az ügyvédeknek sincs tetszésökre bízva, úgy náluk mint a bírónál a talár fehér hajtokáiból és a hajdizsból lehet hivatali állásokat és rangfokozat megkülönböztetni és csakis rendkívüli ünnepélyes alkalmakkor jelennek meg teljes díszben, a midőn térdnadrágot, selyem harisnyát, csattos cipőt és fehér keztyűt viselnek. Még a fehérneműre vonatkozólag is megkövetelik a fehér színt, tarka vagy színes gallért és kezelt senki sem hordhat; a talár alatt lévő kabát, mellény és nadrág csakis komoly sötétszínű lehet. A bajusz- és szakál-viselet régebben törvény tiltotta, most azonban a hagyománynak hódolnak, midőn teljesen borotvált arccal jelennek meg, csakis elvéve akad néhány fiatalabb ügyvéd, ki poszszakállal megjelenni merészkedik.

Az aktákat a hón alatt szorongatva hordják, nagyobb mennyiséget egy kék színű damaszttakaróban helyezik el; királyi tanácsosok (Kings Counsel) damasztaskújának színe vörös és azon kiváltságok van, hogy a talárjuk fekete selyemből készült, míg a többieké csak szövetből van. Mily ezelt szolgáljon azonban azon kis zseb, a mely minden talár hátán van felvarva? Ezen viselet és szokás még azon időből származik, midőn a régi világban az egyház tudósai adtak tanácsot a hiveiknek, a tanácsadás díjtalan volt ugyan, szemtől-szembe nem fogadott el semilyen ellenértéket az egyház tudósai a klienseitől, de megtúrta, hogy az tetszése szerint bizonyos honoráriumot a talár hátán lévő zsebébe észrevétlenül becsúsztasson.

Bár a hátszelnék most már semmilyen ezélné nincs, mégis a hagyományok hű megőrzése miatt, azt máig is viselik. Ezzel kapcsolatban felemlítést érdemel, hogy az ügyvéd (barrister) törvényesen semmilyen jogot nem formálhat honoráriumra, így az ügyvédi költségeket előzetesen szedik be klienseiktől, mert oly bírói ítélet nem létezik, a mely a klient bizonyos ügyvédi költségek megfizetésére kötelező.

Azon naptól kezdve, midőn a joghallgató a történelmi nevezetességu templomeszernak („Templehall”) ebédasztalánál helyet foglal, kezdetét veszi a hozzátartozandósága a jogtudósok céhéhez és akár bírói, ügyészi vagy ügyvédi pályán tolnak el életévei mindaddig, míg nyugalmu nem vonul, a régi hagyományos szokások szigorú etiketteinek rabja és követője kell hogy legyen, mely hagyományos szokások betartása a jogi pályát kivéve máshol sehol sem található fel. A „Temple Inne” — a mint azt a neve is mutatja — eredetileg a keresztlovagok otthona volt; itt ülnek az ösök asztalánál ma a joghallgatók, ugyanaz a kürt hívja össze a hallgatókat az ebédasztalhoz, a mely a keresztlovagokat annakidején szolgálta, ugyanazon asztali imát mondják el ma is a hallgatók, mit az ő lovagok imádkoztak és három kulpacsütés az asztalfőn jelzi az

Valódi tajtékpipák, szipkák

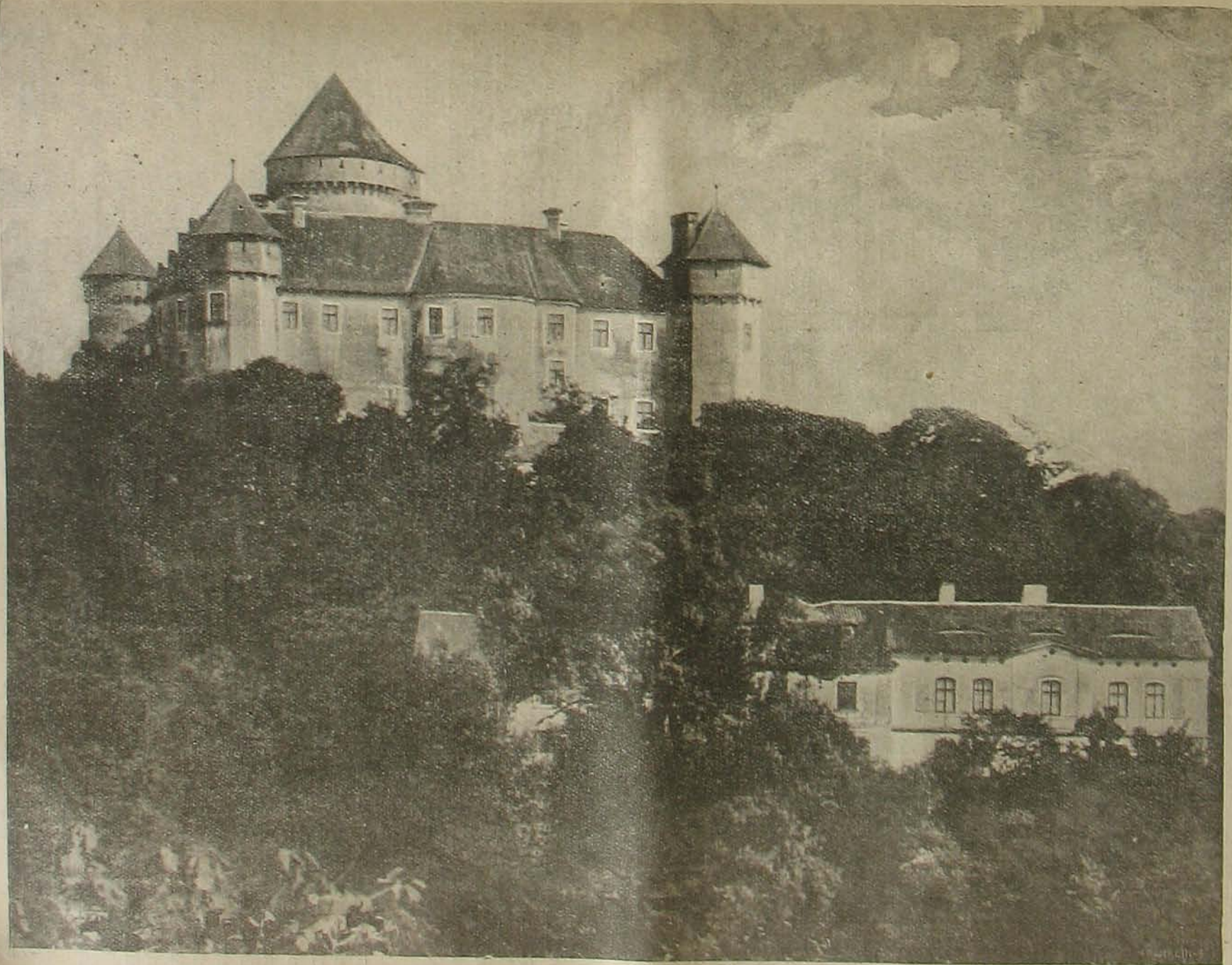
valamint az összes dobányzó-eszközök legjobb minőségben és legolcsóbban kaphatók

SCHWARTZ FÜLÖP UTODÁNÁL,

Szegeden, Kéz-és-antoza 6. — Alapítva 1860-ban.

Csendőrség részére előnyös részletfizetéssel kedvezményi áron a képek árjagzással valamint örsöknek választékkal szolgál.

A konopisti kastély, Ferencz Ferdinánd trónörökös kedves tartózkodóhelye, a hol II. Vilmos német császár látogatását fogadta.

ebéd kezdetét, jelöl annak, hogy a régi lovagok a szentbárorság jelzését juttatták ezzel kifejezésre. A régi szeretetkorsó ma is régi szokás szerint kézről-kézre adatik sokszor belemenve a késő éjjeli órákba is a mulatozással; a szokásos kúrtszó azonban este 9 órakor el nem marad, azzal a régi időben a lovagoknak a nyugalomratérés ideje lett jelezve. Számptalan régi antik szabály és szokás ma is a Temple Inn ósdi csarnokainak jelenlegi lakói által szigorúan lesz betartva.

Bármily sóvárgással eltelten várja a fiatal ügyvéd (barrister) a megbízatást, illetve peres ügyet, de azt közvetlen elválalniok nem szabad, csakis azon ügyekben járhatnak el, melyeket a jogközvetítőtől (Solicitor) keresztülvitelre elnyernek. A solicitorok érintkeznek a kliensekkel, az ügyvédnek a felekkel való tárgyalás tiltva van, csakis a solicitoroktól nyerhetik az ügyvédek az információkat feleik ügyében.

Az ügyvéd csak felszólításra jelenbetik meg a solicitor hivatalában, még ha iskolatársak is voltak és jó barátságban élnek, az etikettet annyira betartják, hogy például ha közös sétára akarnak menni, az ügyvéd a solicitor hivatalos helyiségébe be nem lép, hanem azt kibívatja és úgy hivatalon kívül csatlakozhat hozzá.

Ha a solicitor az ügyvédhez megy a várva-várt aktákkal, úgy nem szabad azt közvetlen átadnia, csakis az ügyvéd irnoka útján, az ügy feletti instrualást azonban személyesen adja meg az ügyvédnek és elikor tárgyalja meg vele a kényes honorarium-ügyet.

Helyszini tárgyalásokhoz az angol büntetőbírószék elég gyakran szokott kiszállani és ekkor az ügyvédnek első osztályon kell utaznia és ügyelni arra, hogy előbb ne érkezzen meg azon helységbe mint a kiszálló bíróság, kiindulva azon hagyományos etikettéből, hogy ő a bírót csak követheti, de megérkezésével nem előzheti meg.

A kiszálló bíró teljes díszben utazik és nemcsak a titkárja kíséri, hanem a kiszálláshoz külön kinevezett marsall; bejárják időközéként a városokat és a nagyobb községeket, vajjon nincs-e valamely bűnügy tárgyalásra. Az ily kiszállások költségeit az illető város, illetve az érdekelt körzeti községek fizetik; a bíró napidíja 150 korona, míg a marsall csak 42 koronát kap, akár van tárgyalandó ügy, akár nincs. Ha tárgyalás alá veendő bűnügy nem fordult elő, úgy az előjáróság egy pár tiszta fehér keztyűt nyújt át a bíróságnak; annál nagyobb a büszkesége egy helységnek, mennél több fehér keztyűt nyújthatott át, így például kevés oly város van, mint Southmolton, amely azzal dicsekedhet, hogy egymásutánban 15 pár keztyűt nyújthatott át a bíróságnak.

Már azon nimbusz, a mely a bírót és hivatalát övedzi, mutatja eléggé, hogy ezen hivatal Angliában rendkívül

tekintélyesnek tartatik. Egy valóságos elite testületet képez az angol bírói kar, hozzájárul ehhez nagyban az is, hogy aránylag igen kevés bíró van és mindnek magas fizetése.

Angliában (Skóciát és Irlandot kivéve) összesen csak 123 bíró van ezidőszerint, a hova a „Magistrates»-ek — kik csakis mint a bagatell ügyek tárgyalására hivatott bírák — nem számítandók be; fizetésük személyenként legalább évi 30,000 koronát tesz ki. A magasabb fokú bíróságok első bírája, a lordkancellár, ki jogtanácsosa a felsőháznak és az állam országbírája, körülbelül összesen 200,000 korona összjövedelmet élvez; a lordfőbírák évi 160,000 koronával vannak dotálva, a rangban következő öt bíró 120,000 és 27 bíró évi 100,000 korona illetéket kap fejenként; a bírók további csoportja évi 60,000 korona fizetést nyer. A bírói állások mellett vannak más igen magasán dotált jogi állások, például az „Attorney General», ki koronaügyészi tiszteletet tölt be 140,000 korona fizetésén kívül még külön 100,000 korona díjazásban részesül azért, hogy az államok fontos politikai pereit a bíróságnál képviseli.

A bírákat mindég az ügyvédek sorából nevezik ki, ezért is az ügyvédet egy rendkívüli kimagasló megtiszteltetés éri, ha ő idővel bíró lehet és a jóval többet jövedelmező ügyvédi pályát szívesen ott hagyja, csak hogy bíró lehessen. Az ügyvédek jövedelme rendkívüli. Így például a főbírákká kinevezett Russel of Killowen, Alverston és Davey ügyvédek százezreket dobtak el maguktól, hogy lordok és bírák lehessenek, mikor ügyvédi praxisuk nekik évente és fejenként körülbelül 500,000 korona jövedelmet jelentett.

A britt birodalom mostani koronaügyésze állítólag mint ügyvéd évi 1.000,000 korona jövedelemmel bírt, csak egy pere, melyet egy biztosító társaság képviseletében vállalt, 114,000 korona díjazást jelentett részére; lord Selborn mint ügyvéd 1871-ben egy döntőbírói bíróság előtt Genfben az angol kormányt képviselte egy ausztráliai perben, melyért 525,000 korona honorariumot kapott.

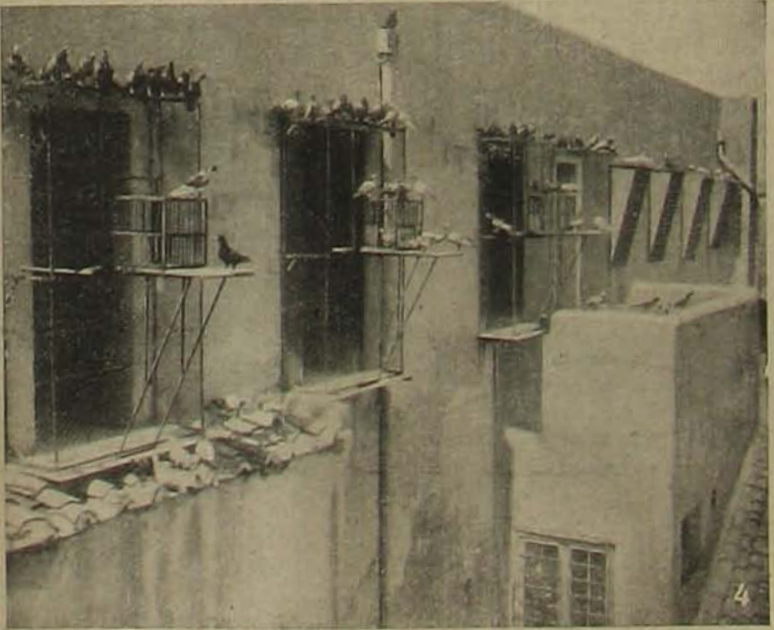
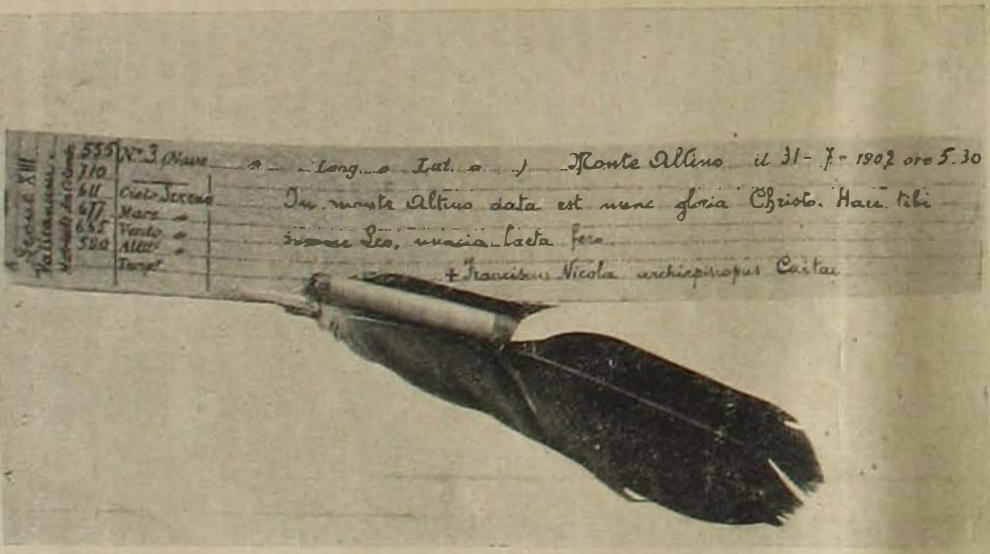
Természetesen a felsorolt példák csak kimagasló rendkívüli honorariumokat említenek, de ebből látni és következtetni lehet, hogy Angliában a pereskedés mily horribilisan költséges, ennek következménye azután az, hogy sok ezer ember inkább nem védi jogát és hagy mindent elveszni, mert nem képes a magas összegekre rugó perlekedés költségeit fedezni.

Méltán mondhatjuk tehát, hogy Angliában megvan a bírák drágán megfizetett tekintélye, de az igazságszolgáltatás a jogkereső közönségre nagyon hátrányos, így Anglia volna az, mely e tekintetben alapos reformálást igényelne és nagyon helytelenül cselekszik az, ki az angol igazságszolgáltatást akarja követendő mintának odaállítani.

Berson

Summiserak
a legjobb

1. Egy galambtávirat. — 2. Galambok elbocsátása rájuk erősített táviratokkal. — 3. Galambok visszatérése. — 4. A galambok bemennék szállásaikra.

Katonai postagalambok Oltországban.

Nemzeti hősök.

Alig van nemzet, melynek egy-egy mondai hőse ne lenne, kinek nevebez a nemzet egész jövőjébe vetett bite fűződik, s kinek visszatértére rendíthetlen bizalommal vár a nép, hogy történetében új és boldogabb korszak kezdetét avassa fel. A Csaba-mondakör ismeretesebb, semhogy itt tárgyalni kellene, s ismertetése egész külön cikk keretét igényelné. De van egy oldala e tárgynak, mely eddig alig részesült kellő megvilágításban: az a szellemi kapcsolat, mely a különböző népek hasonlirányú hagyományai között fennáll s közös pszichológiai forrásra hágy következtetni.

Legelterjedtebb hagyomány rőtszakállú Frigyes császár német legendája, ki a monda szerint vitézeivel Kyffhausenben ül és várja, míg szakálla annyira megnő, hogy háromszor körülfolysza az asztalt, s míg a hollók hirül hozzák, hogy itt az idő elhagyni a hegyet. De ez a monda is több változatban él a nép ajkán s majd rőtszakállú Otto császárral, majd János őgróffal van összeköttetésbe hozva, Barbarossa Frigyes balyét.

A rajnai vidékeken nem egy helyt a császárnak éjjelenként ágyat is vetnek, mely négy vaslánczon függ s reggel úgy néz ki, mintha valaki éjen át benne aludt volna, ugyanott néha trombitazajt és fegyvercsörgést is vélnek hallani, mely állítólag szintén innen ered s nyugtalan időknék bekövetkezését jelenti.

Gmundenben a Guggenberg hegy mélyében képzelnek egy nagy várost, középen egy kőasztallal, melynél Frigyes császár, vagy mások szerint Nagy Károly ül és alszik. Hosszú szakálla már kétszer tekerődött az asztal körül s ha harmadszor is körültekerődik, akkor a császár felébred s egész kíséretével kikel a hegyből. Elzászban meg épen azt is hiszik, hogy a császár, ki itt egy völgyben volna elsülyedve, minden hét évben egyszer megjelen éjjel, s katonáival gyakorlatot tart.

Weszfáliában Wiking, vagy Wittekind királynak tulajdonítanak hasonló szerepet, míg a Harczbegységben Madarász Henriket vélik annak a jövőbeli hősnék, ki Goslar mellett egy hegyben várja, hogy visszatérjen a földre, ha egyszer Goslar nagy szűkegben lesz, s a három kő, melyet ő rakott be a város falába, magától kiesik. Egy holsteini monda szerint: ha egy vörös tehén bizonyos hidon át lép, a «fehér király» elhagyja alvóhelyét, hogy legyőzze a «fekete királyt». S a barcz oly véres lesz, hogy a kik életben maradnak, egy-dobról fognak enni.

Dániában Holger dansker, mások szerint Valdemar király fog visszatérni sírjából akkor, ha már az egész országban csak annyi ember marad hátra, a mennyi egy hordón elfér. Németalföldön pedig az úgynevezett witte God vagy fehér isten jelenik meg lovon, hogy a utolsó csatát kivívja. Másutt, Hessianben Siegfriedet tart-

ják az alvó hősnék, s a bádeniek is sok oly férfiról tudnak, a kik el fognak jönni, mikor Németország legnagyobb szorongattatások közt lesz, hogy ellenségeitől megszabadítság.

A felső frank földön azt hiszik, hogy Nagy Károly császár az Ökörfő arany csarnokaiban alszik és várja az időt, melyhen az antikrisztussal kell majd megküzdnie. Ekkor majd betörnek északról a hitetlenek csordái, összecsapnak a dél és nyugat népeivel, s borzasztó harc veszi kezdetét Teuschnitz mellett. A malmot négy napon át megöltek vére fogja hajtani, a pogány király a teuschnitzi templom oltárán fogja abrakoltatni a lovát s a várost lángok emésztik fel. Pusztitva, öldökölve vonulnak végig a hitetlenek Németországon, míg vezéröket Mainz és Köln között egy asszony agyon nem üti a mángorlóval. Akkor ismét helyreáll a béke s a bajor király lesz minden fejedelmek közt az első. Szerintök Salamon király is az Ökörfőben alussza álmat, mert mielőtt megbalt volna, elrendelte, hogy holttestét ezüst koporsóban hat ökörfőtől vont ezüst szekerre tegyék, s az ökröket vezető nélkül hagyják magokra, menjenek a hova nekik tetszik. Úgy is lőn s a barmok a szekeret az Ökörfőig vonták, hol az arany oltáros templom előtt megállottak, mire koporsó, szekér és templom egyszerre földbe sülyedtek. Itt fekszik most a király az oltár mögött, s egyesek, kik a hegyekbe kalandoztak, hallották is pihegését. De ha eljő a nap, felébred és résztvesz a nagy harcban.

Kissé eltérő a bajor monda, mely szerint majd Nagy Károly majd rőtszakállú Frigyes, majd meg V. Károly császár tartja udvarát Salzburnál, Untersbergben. Kétszer 300 barát végzi a hegyi kápolnában az istentiszteletet 200 oltáron, több mint 40 orgona kísérete mellett. A virágos réteken Salzburg, Berchtsgaden és a bajor föld elhalt fejedelmei és hölgyei sétálgatnak, vagy trombitaharsogás és dobpergés közt árasztja el harczni a mezőt. Márványasztalnál, fejét karjára támasztva, töprengve ül a császár, várva a pillanatot, midőn a szakálla harmadszor nő körül az asztalon, akkor előrohan majd s mint a német nemzet védő böse lejtő a hegyről, hogy a walsersfeldi körtefánál kivívja utolsó véres nagy csatáját.

Hasonlót hisznek a csehek Venczel herczegjőkről, a ki seregével Blanik hegyébe van bezárva, négy mértföldre Táborról. Némelyek szerint e lovagok teljes fegyverzetben fekszenek a földön vagy kőpadokon, mellettök fegyvereik; mások szerint ülve alusznak, fejüket kardjaikra támasztva, vagy nyeregben, fejökkel a ló nyakán. Időnként fegyvercsörgést lehet hallani, s ilyenkor azt hiszik, hogy a lovagok harczra készülnek. De ez csak akkor fog bekövetkezni, ha az ellenség minden oldalról betör az országba, s rabolva, gyilkolva járja be. Ha a főváros, Prága, a földdel egyenlővé lesz téve, úgy, hogy a fuvaros, elhajtvá mellette, megcsattogtatja ostarát és így szól: «Itt állott valaha a szép nagy város, Prága.» Ha az ellenség kardcsapásai alatt úgy fogy a cseh, hogy a megmaradtak egy fuvaroszekerre fognak elférni. Ha végre a blaniki száraz tó vérral telik meg, a Blanik folyó partján a kiszáradt fák rügyeket hajtának. Akkor előterem a szent bad élén Venczel herczeg, fehér lovon, kezében a birodalmi zászlóval, túl úzi a határon az ellenséget s azután visszatérve megnyitja az örök béke korszakát, a megmaradt osehek pedig új népet fognak alapítani.

Az angol és skót mondák is majd Arthur királyt, majd meg Tamást várják a föld alól, számos lóval és lovaggal, a mikor eljő az igazi ember, a kinek a britt

szigetek engedelmeskedni fognak. Akkor ez felkapja a kürtöt és kardot, mely a sirbolt falán függ, s belefúj, mire mindenki fölébred, s ütni fog a sberiffmoori nagy csata órája. Portugálban pedig a ma is fennálló sebastianidáku számos tag felekezete várja ugyanilyen reményekkel Sebestyén királyt.

Nézzük a keleti népeket. A montenegróiaknál Czrnajevics Ivo, Strazimir Ivo unokaöcsese és a czrnagorcz népdalok hőse az, a ki oldalán kardjával egy barlangban alszik Cattaro mellett, s ébredésével új életre támasztja a montenegrói birodalom fényét és hatalmát. A szerbek a híres Kraljevics Markót, az annyiszor megénekelt királyfit ünneplik megváltó hősként, mint a ki nem halt meg, hanem a hegyekben alszik, s álmából akkor fog ébredni, ha a kardot, melyet az adriai tengerbe vetett, a hullámdagály ismét a partra hozza, s akkor újra helyreáll a nagy szerb birodalom. Az esztek szintén annak a kardnak a feltalálására várnak, melyet Kalevi Poeg, Kaleva fia a varázsló legyőzése után a Peipus-tó mélyébe vetett. A ki feltalálja a kardot, az lesz jövődő megszabadítójuk.

Orosz hit szerint a híres Stenka Razin az ördög segítségével megszabadult börtönéből s keresztülment a «kék tengeren» s ma is él. Már négyszer visszatért volt hazájába, hol Pugacsev név alatt lépett fel, s 1773-ban látszólag keréketörést szenvedett. De nem halt meg, hanem átkelt a kék tengeren s ott vár ma is, míg az igazságtalanság mértéke betellik. Ha már az erkölcstelenység oly fokra hágott, hogy a templomi gyertyákat viasz helyett faggyúból fogják önteni, akkor Stenka Razin utolszor jövődő Oroszországba s tetteivel mindenkit bámulatba fog ejteni.

A Skopcy orosz felekezetben ismét más vélemény uralkodik. E szerint Krisztus nem halt meg, hanem ma is a földön vándorol. Valami alakban, sem nem férfi, sem nem nő, időről-időre elötünik; jelenleg éppen mint III. Péter, a kit nem öltek meg valósággal, hanem Irkutzkba menekült s ott él ma is elrejtve. Ha onnan egyszer vissza fog térni, meghúzza majd az Uspenszkij-székesegyház nagy harangját, maga köré gyűjti a hívőket, elfoglalja a trónt s Szent-Pétervárott megtartja az utolsó ítéletet, mely után minden ember skopcy lesz, minden bűn megszűnik, a föld paradicsommá válik s az emberek nem fognak meghalni, hanem örökké fognak élni boldogan.

Mint látjuk, itt a nemzeti hős Krisztussal van azonosítva és egészen vallás-politikai jellegűt ölt. III. Péter arcképét ép ezért e szekta minden követőjénél ott lehet látni a falon függve. Ilyen vallásos képzetek az utolsó ítéletről, a világ végéről és az örök boldogságról, úgy kell lenni, hogy régi pogány emlékeken sarkalnak. Legalább tudjuk, hogy a germán mithologia régi pogány istenei szintén hegyek üregeiben aluva várják a döntő nap eljövételét, s személyiségök lassanként ment át s alakult egy-egy történelmi és nemzeti hőssé, — kivéve egyes vonásaikat. Csupán Hulda istennő az, a ki nevét is megtartotta. Ellenben Odin hollói Frigyes császár birnökeivé váltak Kyffhäusenben, a Gialla-kürt, melylyel Heindaller az isteneket összehívta, Arthur király kürtjévé változott s a badeni monda tizenkét hegylakó férfin a azok tizenkét számának felel meg.

De még jobban mutatják az ily képzetek vallásos eredetét a természeti népek Messziásmondái. A mexikóiak nemcsak Quetzaboactl istenük és atyjuk, de Centeotl istennőjük visszatéréseben is hisznek, kik a régi aranykort vissza fogják állítani. A peruiak Inka Vira-

kocba, a nap fia jöttét várják, kivel az inkák birodalma fogja kezdetét venni s vele egy jobb kor. Még a grönlandiak is hisznek egy jobb jövőben e világ elmúlása után; a midőn kevesebb lesz a szirt, a szikla s az egész föld örökké zöldelő lapály és rónaság lesz.

A hinduknál Visnu jó el még egyszer, hogy a földet a büntől megtisztítsa, ki már a világ teremtése óta kilencszer jelent meg; a régi perzsáknak pedig már a makrokoszmikus Urstier Abudad és az első ember, Kajo-mood megjósolta, hogy egykor eljövendő Sósiss, hogy az egész világot a Zendavestára térítse. Az ókori egyiptomiak is hittek Osiris és Iris visszatéréseben, a nyugat-ázsiai népek pedig abban, hogy eljö Szolimán, a ki meg fogja találni a Salamon király által elvesztett varázsgyűrűt s megfűkezi vele a gonosz szellemet.

Az ó-görög hitrege Themis-Demeter istennőhöz köti a megváltás gondolatát, a ki hajdan mint Dike, vagy Igazság élt a földön, de az emberek gonoszsága miatt az égbe volt kénytelen menekülni, hol mint csillag-szűz vagy Astraea tündöklik. Vele együtt fog megszabadulni és eljönni a sziklához lánczolt Prometheus is, ujjain egy gyűrűvel, mely a szikla kövéből lesz kovácsolva, hova lánczolva volt.

Otáitban, a Sandwich-szigeteken az a meggyőződés él, hogy Romo, az első ember, ki alatt az aranykor virágzott, egy gazdag úszó szigeten fog visszatérni minden-
nel, mit az ember kívánhat; a Társaság-szigeteken pedig egy csodálatos vitorla nélküli hajót, a «Mavi hajóját» várják, melyen az eltűnt Mavi isten fogja visszahozni az embereknek a boldogságot. A mongolok most is várják isteni Timur vagy Tamerlánjok visszaérkezését s a korjások, északi Ázsiában, Knikenjach istent, ki őket boldoggá teszi majd.

KÉPEINKHEZ.

A konopisti kastély.

Csehország déli, erdőborított vidékén áll büszke vár-tornyaival és messzire elkésző hatalmas őrtornyával a konopisti várkastély, Ferencz Ferdinand trónörökös főherczeg Ő Fensége legkedvesebb tartózkodási helye s úgyszólván állandó lakása.

Ennek az ősi várkastélynak több mint nyolcozszázéves története van. Még a XI-ik század elején alapította a Benedek urak nemzetsége, de mostani alakjában is több mint másfélszáz év óta áll fenn, amennyiben a jelzett időben az akkori tulajdonosa, gróf Wrtby Venczel cseh főúr többrendbeli változtatást, átépítést eszközöltetett a kastély egyes részein. Építészeti stílusa azonban még ma is a régi.

Mint vár, igen sokszor került ellenséges támadás alá Konopist. De ilyenkor is ép úgy megállotta a belyét, mint a milyen kényelmet biztosított békés időkben gyakran váltakozó gazdáinak. Mert az idők folyamán bizony sokszor változott e várkastély gazdája is.

Ő Fensége birtokába körülbelül 20 évvel ezelőtt, a múlt század utolsó éveiben került, a mikor is az azelőtti tulajdonostól, Lobkowitz herczegtől örök áron megvette a kastélyt a hozzátartozó közel tízezer holdnyi uradalommal együtt.

Azóta új fényre derült Konopist vára. Belsőleg újonnan átalakított vártermeiben friss és bensőséges családi élet zsendül. Hatalmas erdősegeiben és mezőségein gyakran hallani nagyuri vadásztársaságok vidám lulla-

liját a fejedelmi vendégek érkezését jelezve nem egyszer repül fel a várkapu felett álló büszke örtoronyra a családi lobogó.

Itt mulatott pár héttel ezelőtt Vilmos német császár is, aki kedves benső barátja a trónörökös Ö Fenségének és ismételten vendége is volt már a képeink egyikén bemutatott konopisti várkastélynak.

Katonai postagalambok Olaszországban.

Már évek óta kísérleteznek az egyes államok hadvezetőségei a postagalamboknak a hadi szolgálatban abban a tekintetben való felhasználásával, hogy kiküldönített, elszigetelt csapattestek, más közlekedési, illetve továbbítási eszköz hiányában, ez apró és felette megbízható szárnyasok útján továbbítsák tudósításaikat, jelentéseiket a főcsapat részére.

Nagyon természetes, hogy egy-egy ilyen jelentést, illetve tudósítást vagy mint rövid tartalmánál fogva általában nevezik: galamb-távíratot egyszerre nem egy galambbal, hanem többel küldenek el, mert — mint tudjuk — a gyenge szárnyasnak ezerféle ellensége lévén, könnyen elpusztulhat bosszu, légi útjában, tehát csak úgy biztosíthatják feltétlenül a küldött távírat megérkezését, ha egyszerre több példányban indítják utnak.

Bemutatott képeink különben eléggé felismerhetően illusztrálják a kis légi postások elbocsátását, visszaérkezését és a szállásaikra való bevonulását. Annyi bizonyos, hogy kötelességtudást és fegyelmet nagyon sok ember tanulhatna tőlök.

HIREK.

Adományok. A létesítendő csendőrségi internátus alapja javára újabban a következő adományok folytak be, ú. m. a petróczi őrstől 6 K, Püleki István és Repcsik János pelsőczyi őrsbeli csendőröktől, a Ferenczcsatornai halásztársulat által, két egyénnek orvhalászatért történt feljelentéseért, nekik kiutalt feljelentési jutalék fejében 3—3 K és a zborói őrstől, a «Duna» biztosító-társaság által a Zborón pusztított tűzvész elfojtása körül kifejtett tevékenységeért az őrsnek felajánlott jutalom fejében 15 K. Ezen újabb adományokkal az alap vagyona 33,092 K 10 fillérre emelkedett.

KÜLÖNFÉLÉK.

A női szépség biztosítása. Asszonyt aligha érhet nagyobb csapás, mintha elveszti szépségét. Az ősz, a hervadás eléri a legmosolygósabb, leghamvasabb arcot is és letöri róla a rózsákat. Apró szarkalábak rajzolódnak a szemek szögletébe és a száj környékére barázda véődik. Az asszonyszívben ilyenkor játszódnak le a tragédiák, azonban a ki a családban él, talál vigasztalást az elvesztett szépségért, elvirágozott ifjúságért. A szinpadai nők, a kisebb-nagyobb csillagok fénye ba kilobban, vége van a keresetnek s rájuk teszi penészes körmét a nyomorúság. Egy élelmes amerikai vállalkozó biztosító intézetet alapított a női báj és szépség számára. A kicsi nők ezreket dobna ki ablakukon virágra, cukorra, illatszerre s a vállalkozó ugy okosodik, hogy ebből a pénzből jut biztosításra is. Számításában nem csalatkozott, mert már az első héten számtalan szinpadai, orfeumi és kabaré-nő jelentkezett. Egyik a szemét, a másik a ha-

ját, a harmadik a természetét, a negyedik a lábát biztosította nagy összegre. Volt olyan is, a ki a lábszáraitban látta aikereinek titkát, holott énekesnő volt s háromszázezer koronára biztosította a tehetségét. Egy énekesnő hangját egy millió koronára biztosította s a társaság megkötötte a szerződést. Végül is a társaság jár jól, mert melyik asszony állapittatja meg szívesen magáról, hogy oda a szépség, ifjúság, a gyönyörű kebel s az észbontó boka?

A hirlapírás mint tudomány. A zürichi egyetemen külön tanszéke van a hirlapírásnak, a mely gyakorlati képzéssel van összekötve. A tanszék magántanára Wettstein O. dr., a ki egy alkalmi könyvben érdekesen nyilatkozik a zsurnalisztikáról, mint tudományról. Az újságírás, — mondja Wettstein — különböző tudományos térre tartozik: a történelemhez, a jogtudományhoz, az irodalomhoz, a nemzetgazdasághoz, a szociológiához. Minden téren megvan azonban a maga sajátos jellege, a mely különleges pozíciót és elbánást igazol. A szociológiai téren a sajtónak jelentősége van az egész társadalmi életre, az újság, az egyén és tömeg közti szellemi és szociális kölcsönhatásokra, a közvélemény művelődésére és megnyilatkozásának formáira. Az egyetem szervezetében a zsurnalisztika az államtudományokhoz osztatott be, tekintettel politikai és nemzetgazdasági funkciójára. A zsurnalisztikai hívatás már régen nem utolsó mentsvárat pályájukat tévesztett embereknek, bajtöröt egzisztenciákban százaléka sokkal kisebb, mint más foglalkozásoké. A mai újságíró munkája már nem egyeztethető össze a «bohémienne»-nel. Az újságírás ma már megbízható. Kötelességtudó munkásokat, igen magas intelligenciát követel, a mely teljes tudatában van feladatának. Oly szellemi erőket kíván, a kik a legnagyobb megerőltetéstől sem riadnak vissza, föl vannak fegyverkezve tudományal.

A mexikói «hadiflotta». A mexikói csetepatéval kapcsolatosan sok mulatságos, játékba illő esemény szalad a krónikás tollára. Úgy tetszik, mintha Amerikában a hősköltevények korszaka lejárt volna és mintha az ottani nemzeti hőskönek nem annyira a tragédiák, mint inkább a humor iránt volna érzékük. Szan-Francisz-kóbból jön most az a híradás, hogy a minap ott járt egy Palacias Alfonzó nevű úgynök, a kit a mexikói forradalmi párt azzal bizott meg, hogy a neki átadott 300,000 koronával vásároljon egy kis hadiflottát, no meg fegyvereket. A hadiflotta és a fegyverszállítmány azonban nagyon is késett, a mi nem csak a főfájást okozott a forradalmároknak. Aggódásuk olyan arányokat öltött, hogy gyanakodni kezdtek: nem kezelte-e el Palacias úgynök úr a hadiflottára adott pénzeket. Ezért a rebellisek generálisai, Obregon két meghitt emberét Szan-Francisz-kóba küldötte, hogy járjanak utána az úgynök tranzakcióinak. A két bizalmiférfit hamarosan megtudta, hogy Palacias uram tárgyal ugyan egynémely mótóros gőzösnek a megvásárlása ügyében, de ezek a tárgyalások abbanmaradtak, mert minden idejét — borvásárlásra fordította. Annyi bort vásárolt a ravasz mexikói, hogy azzal egy egész svadrón badihajót meg lehetett volna kereztesztelni. A mikor Palacias uramat a bűvökre vitték, megvallotta, hogy mintegy 75,000 korona értékben kaliforniai horokat vásárolt, a főmradó 225,000 koronát pedig visszaadta, mire szabadonbocsájtották.

Villám- és jégeső-harító. Negrier francia tábornok már régebben talált fel egy érdekes készüléket, melyet villamos niagarának nevezett el. A találmány különös

neve onnan ered, hogy a készülék csúcspontjából víz-éséshez hasonlóan villamos hullámok indulnak minden irányba és tetemes körben nemcsak a villámcsapást, hanem állítólag a jégesőt is elhárítja. A találmány már két esztendőse, de csak most irányult rá a tudományos körök figyelme és különösen Violle hírneves francia fizikus tartja igen jelentékenynek. Javaslatára az Eiffel-tornyon, a Pantheonon és a Sacré Coeur-templom tornyán akarják alkalmazni az új találmányt és ez a három villámhátrító egész Páris mentesítene a villámcsapástól, valamint a jégesőtől is.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz — kényességénél fogva — nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek.

Többeknek. Lapunk folyó évi 25. számában lekötött könyvismertetés kizárólag egyik olvasónk magánvéleménye; azzal a hivatalos körök nem azonosítják magukat. Különbösen is az ismeretetés még így is csak elnézésből került a hírek rovatába.

R. S. Eltávozási engedély megadására az illető hatóság jogosult. Csak a 12. év végén kérheti az igazolványt, a próbaszolgálatra való bocsájtását azonban már a 12. év I. felében.

Sz. P. Csak a minősítvényi táblázat betekintése után adhatnánk véleményt.

Áthelyezett csendőr. Alkalmazható.

Pécs. Még nincs eldöntve.

Törekvő. 1. Ha középiskolához van kötve — nem. 2. Némely esetben.

1000. Még nincs eldöntve.

Balaton rege. 1. Ha 6 évi tényleges szolgálata van, — megkapja. 2. Ugyanannyit. 3. 12 év után.

Z. A. csendőr. Nem.

J. 11. 1. Az illet. szab. határozványai mérvadók. 2. Forduljon őrsparancsnokához. 3. Közvetítő útján fölveheti.

Jó. Kérheti.

1887. Eger. 1. Kérje az illetékes pótzárnnytól. 2. Nem. 3. 1873:II. t. cz. 2. §-a.

B. L. Forduljon a kérdés rendezése végett a száruyparancsnoksághoz.

Kápolna. Csak a valóságos őrmesterek jegyeztetnek elő.

Gondolkodó. 1. A családi pótlék az apát illeti meg. Hogy a bíróság kinek fogja a gyermeket odaitélni, azt nem tudhatjuk.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás.

Ő császári és apostoli királyi Felsége 1914. évi június hó 16-án Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával:

Balás György tábornagyot — czímmel és jelleggel, — a honvéd főtörvényszék elnökét, folyó évi július hó 1-ével a legfelsőbb honvéd törvényszék elnökévé legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott.

Okiratilag megdicsértetett:

A m. kir. honvédelmi miniszter ur által:

Campean György m. kir. I. számú csendőrkerületbeli járásörmester, árvízveszély alkalmával több ember életének megmentése körül tanusított bátor és elszánt magatartásáért.

Ideiglenes nyugállományba helyeztetik:

1914 július hó 1-ével:

Bende Lajos VII. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, népfölkelési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Zabola (Háromszék m.).

Jeskó István II. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, mindennemű népfölkelési szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Tesöld (Temes m.).

Péter Lajos VIII. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, mindennemű népfölkelési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Nagyvárád.

Bányai Sámuel VII. számú csendőrkerületbeli törzsörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, népfölkelési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Parajd (Udvarhely m.).

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésére.

Előlegek értékpapirokra.

Családi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153—44. szám. —

Alaptőke 2.000,000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és készpénzért való eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő leköltése mellett helyeznek el intézetünkönél, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.) 2. Oly takarékbetét után, melynél a betéte az 1. pontban felzett felmondási időt ki nem költi, 5 1/2% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.)

Előleget nyújtunk értékpapirokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, futányos kamattétel mellett Utalványok, intőzvények és chequok beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával. Veszünk és eladunk értékpapirokat, idegen pénzeket.

Előléptettek:

1914 június hó 1-ével:

a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

őrmesterekké:

Lahó István és Sándor Gábor őrsvezető cz. őrmesterek; továbbá:

őrsvezető cz. őrmesterekké:

V. Varga Miklós és Szilágyi Endre csendőr cz. őrmesterek.

Lovaglási jutalomdíj.

A m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában: Székely Gerzson őrsvezető cz. őrmester, 3 drb. 10 koronás aranyból álló lovaglási jutalomdíjban részesítettett.

Névváltoztatások:

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában: Gavrilutiu Tivadar csendőr, a m. kir. belügyminiszter ur 1914. évi 84,692/VI—a. számú engedélye alapján, vezetéknevét „Göndör”-re változtatta.

A m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában: Balcu György csendőr, a m. kir. belügyminiszter ur 1914. évi 88,452/VI—a. számú engedélye alapján, vezetéknevét „Bihari”-ra változtatta.

Házasságra léptek:

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában: Mester Ferenc csendőr, Hangya Máriaival, 1914 május 20-án, Bácsbokodon.

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában: Ács Lukács őrsvezető cz. őrmester. Baji Etelkával, 1914 május 11-én, Csókán.

A m. kir. V. számú csendőrkerület állományában: Homor György csendőr, Kovács Jolánnal, 1914 máj. 27-én, Nagylázson.

Török Sándor csendőr cz. őrmester, Chorváth Máriaival, 1914 május 11-én, Neczpálon.

Jánczer Márton őrsvezető cz. őrmester, Králik Borbálával, 1914 május 20-án, Kemenczén.

A m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában: Tótván Ignác őrsvezető cz. őrmester, Pethő Ilonával, 1914 május 21-én, Vágon.

Fendrik Károly csendőr cz. őrmester, Bognár Máriaival, 1914 május 6-án, Uraiujfaluban.

Takács János I. őrsvezető cz. őrmester, Egyed Gizellával, 1914 május 24-én, Zalabéren.

Berényi György I. csendőr cz. őrmester, Wiesmayr Jankával, 1914 április 26-án, Kismartonban.

Tóth Gyula I. őrsvezető cz. őrmester, Floch Gizellával, 1914 május 24-én, Öttevényben.

Ládbi Lajos őrsvezető cz. őrmester, Molnár Annával, 1914 május 12-én, Völcséjben.

A m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában: Székely József őrsvezető cz. őrmester, Gailárd Ilona Annával, 1914 június 1-én, Désen.

Becze Illés csendőr cz. őrmester, Miklós Amáliával, 1914 május 2-án, Szépvízen.

A m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában: Börcsök Imre csendőr cz. őrmester, Móré Piroskával, 1914 május 6-án, Derecskén.

Garai Márton csendőr, Várad Máriaival, 1914 május 4-én, Békésen.

ÓVÁS és KÉRELEM!

Szántó József 16 éve álló géparúháza kizárólag alantli czímen létezik Szegeden városbérpalotában. Kérem tehát sok ezer barátaimat, ügyeljenek! hogy meg ne tévedjenek hasonló nevű cégek és szigorúan Szántó József nevét követeljék rendelés megtételénél. Flókraktáram pedig nincs Szegeden, de sehol az országban. Csak

nálam kaphatók: katonai hegyi, Postillon, Britania és Helical kerékpark a tünéklő Pathefon beszélőgépek és lemezek fólerakala is nálam van, csendőrségi díszarrógépek csekély részletfizetésre. Főárjegyzékem ingyen küldöm. Várom becses rendeléseiket és ez uton küldöm üdvözlöttemet sok ezer pártoló barátimnak. ::

SZANTÓ JÓZSEF

géparúháza Szegeden, városi bérpalota.

Várnay és Fia, Budapest, VI., Gyár-utca 26.

Nyomatványok
Sapkák
Keztyük
Kardbojt
Celluloid kezelő és nyakraváló
Czipőkrém
Fegyverzsir
Borotváló készlet
6, 10 és 20 éves
szolgálati kereszt
stb. stb.

Nagyvárad, Rulikovszki-ut 24. Szeged, Kárász-u. 9.

Szives figyelmébe ajánljuk házilag készült, zefir, kreton és szabályos fehér ingeinket kitünő minőségben és olcsó ár mellett.

Kivánatra készséggel küldünk ezekből választás végett.